

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Czesław

Nazwisko: Gazowski

Miejsce urodzenia: Żebry

Data urodzenia: 02-01-1909

Imię ojca: Stanisław

Imię matki: Anna

Dodatkowe informacje: Z kartoteki skazanych - z karty DW 68 dotyczącej Cz. Gazowskiego wynika, że od 03.01.1953 przebywał w więzieniu białostockim, 23.10.1953 został przetransportowany do Strzelec Opolskich, 06.03.1954 do OPW Graczev, a 27.05.1954 do OPW Milowice, skąd został zwolniony 23.06.1954.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Ankieta ujawnionego członka Armii Krajowej Czesława Gazowskiego, ps. "Ryś". Cz. Gazowski oświadczył, że był zastępcą drużynowego i do 1944 roku pracował w zwiadzie, posiadał broń. Po wyzwoleniu spod okupacji niemieckiej zerwał kontakt z podziemiem. Ujawnił się 02.04.1947 w PUBP Grajewo.	AP Białystok, sygn. 1427/17 (DU-1711).	
Akta w sprawie karnej dotyczącej Cz. Gazowskiego prowadzone przez PUBP Grajewo i Wojskową Prokuraturę Rejonową w Białymstoku w okresie od września 1952 do marca 1953. Cz. Gazowski został zatrzymany przez PUBP Grajewo 02.09.1953 jako współpracownik organizacji niepodległościowej pod dowództwem "Bruzdy" (Jan Tabortowski). 14.03.1953 przez ww. PUBP wydane zostało postanowienie o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej oraz sformułowany akt oskarżenia, w którym zarzucono Cz. Gazowskiemu, że w okresie od jesieni 1951 do 02.09.1952 tj. chwili zatrzymania na terenie pow. Grajewo, a w szczególności gm. Wąsosz będąc w kontakcie z członkami grupy „Bruzdy” udzielił jej pomocy dostarczając ok. 4 kg słoniny – ułatwiając w ten sposób grupie kontynuowanie "zbrodniczej" działalności. 20.03.1953 WPR w Białymstoku zatwierdziła akt oskarżenia.	IPN Bi 212/5164.	

Akta kontrolne PUBP Grajewo dotyczące sprawy Czesława Gazowskiego prowadzone w latach 1947-1953. Wśród dokumentów znajdują się agencyjne doniesienia źródeł "Debkowski" i "Szosa" z 1947 roku odnośnie Cz. Gazowskiego. Ww. 04.12.1952 został przyjęty do więzienia w Elku, a 23.11.1952 do więzienia w Białymstoku. Po przeprowadzonym śledztwie, 14.03.1953 PUBP Grajewo wydał postanowienie o pociągnięciu Cz. Gazowskiego do odpowiedzialności za pomoc grupie "Bruzdy" oraz sporządził akt oskarżenia. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z 14.03.1953 (Sr 123/53) Cz. Gazowskiego uznano winnym tego, że jesienią 1951 i wiosną 1952 w Żebrach pow. Grajewo udzielił pomocy grupie „Bruzdy” w ten sposób, że jej członkom udzielał schronienia oraz przekazał ok. 4 kg słoniny. za co skazany został na 6 lat więzienia z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 2 lata. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy WSR w Białymstoku wyrokiem z 31.03.1953 skazał Cz. Gazowskiego na 5 lat więzienia, uznając winnym tego, że z końcem kwietnia lub z początkiem maja 1952 we wsi Żebry pow. Grajewo udzielił pomocy zgrupowaniu „Bruzdy”, przekazując jej ok. 4 kg słoniny.

IPN Bi 07/498 (1258/III).

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z 31.03.1953 (Sr 123/53) Cz. Gazowski został uznany winnym tego, że jesienią 1951 i wiosną 1952 w Żebrach pow. Grajewo udzielił pomocy grupie „Bruzdy” w ten sposób, że jej członkom udzielał schronienia oraz dał im ok. 4 kg słoniny. Skazany został na 6 lat więzienia z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 2 lata. Po rozpatrzeniu skargi rewizyjnej złożonej przez obrońcę wojskowego Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie wyrokiem z 21.04.1953 uchylił wyrok WSR w Białymstoku i przekazał sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia. Wyrokiem WSR w Białymstoku z 15.06.1953 (Sr 189/53) uznano Cz. Gazowskiego winnym tego, że z końcem kwietnia lub z początkiem maja 1952 we wsi Żebry pow. Grajewo udzielił pomocy zgrupowaniu „Bruzdy”, przekazując jej ok. 4 kg słoniny i skazał na 5 lat więzienia. NSW 20.07.1953 postanowił skargę rewizyjną obrońcy pozostawić bez uwzględniania, a ww. wyrok pozostawić w mocy. Cz. Gazowski został osadzony w więzieniu w Strzelcach Opolskich. 13.11.1953 WSR w Białymstoku wydał postanowienie o zastosowaniu amnestii i złagodził karę o 1/3, tj. do 3 lat i 4 miesięcy więzienia. Tenże WSR 08.06.1954 postanowił zwolnić Cz. Gazowskiego warunkowo z odbycia pozostałej części kary i ustalić okres próby do 02.01.1956. Zwolniony z OPW w Milowicach 23.06.1954. Według zapisów na karcie DW 68 z kartoteki skazanych od 03.01.1953 przebywał w więzieniu białostockim, 23.10.1953 został przetransportowany do Strzelc Opolskich, 06.03.1954 do OPW Graczev, a 27.05.1954 do OPW Milowice, skąd został zwolniony 23.06.1954. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Białymstoku z 03.11.1993 uznano za nieważny wyrok WSR Białystok z 15.06.1953.

IPN Bi 212/5164 (Sr 189/53).

Teczka zagadnieniowa "P-14" nr rejestr. BK 63/59 prowadzona przez Wydz. III KW MO Białystok w okresie od 18.09.1959 do 13.11.1971 na byłych członków Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW). W charakterystyce wywiadowczej z 06.08.1959 sporządzonej przez KP MO Grajewo znajduje się informacja, że Czesław Gazowski, b. dowódca organizacji Armia Krajowa/ "Wolność i Niezawisłość" rozwinął aktywną działalność na terenie wsi Żebry, polegającą na szykanowaniu aktywnych członków partii i osób pozytywnie ustosunkowanych do władzy "ludowej". Z Cz. Gazowskim przeprowadzono rozmowy profilaktyczne, po których nie stwierdzono wrogich wystąpień.

IPN Bi 011/1/1 (76/IV).

Teczka zagadnieniowa "P-13" rejestrowana przez Wydz. III KW MO Białystok 22.09.1959 została wszczęta na podstawie materiałów spraw 5/55, 6/55 dotyczących działalności członków Armii Krajowej/ "Wolność i Niezawisłość" na terenie b. woj. białostockiego. W wyciągu ze sprawozdania Referatu ds. Bezpieczeństwa Publicznego KP MO w Grajewie za I kwartał 1957 znajduje się informacja o doniesieniu informatora "Franek", który twierdził, że na terenie wsi Żebry m.in. Gazowski Czesław systematycznie wypowiada się wobec miejscowej ludności, że minął czas, "kiedy rządili nami pacholankowie stalinowscy i prześladowało UB". 13.01.1957 we wsi Żebry odbyło się zebranie przedwyborcze, na którym głos zabrał Cz. Gazowski, były członek "WiN", który m.in. atakował Związek Sowiecki i szkalował pracowników organów bezpieczeństwa. Wśród dokumentów znajduje się informacja, że w listopadzie 1961 przez Służbę Bezpieczeństwa w Grajewie została założona Sprawa Operacyjnej Obserwacji na Gazowskiego Czesława jako na byłego dowódcę drużyny Armii Krajowej/"Wolność i Niezawisłość", który w gronie osób sobie zaufanych rozpowszechniał wiadomości przeciwstawne polityce partii i rządu PRL. Wobec tego 13.12.1961 Wydz. III KW MO Białystok założył tej samej kategorii sprawę kontrolną nr 438/62. W dn. 23.01.1970 Służba Bezpieczeństwa w Grajewie zakończyła rozpracowywanie stwierdzając, że zaprzestał wrogiej wypowiedzi i jego aktualne zachowanie nie budzi zastrzeżeń.

IPN Bi 011/2, IPN Bi 011/3/1-3, IPN Bi 011/4/1-2 (85/IV).

Akta Wydz. "C" KW MO Białystok z lat 1980-81 zawierają kwestionariusze osobowe organizacji "Wolność i Niezawisłość". Kwestionariusz z 09.06.1980 dotyczy Czesława Gazowskiego, ps. "Ryś". Cz. Gazowski w okresie od października 1945 do ujawnienia się na terenie pow. Grajewo był członkiem I kompanii „WiN”. Ujawnił się 02.04.1947 w PUBP Grajewo.

IPN Bi 019/96/5.

Akta Wydz. "C" KW MO Olsztyn z lat 1975-76 zawierają kwestionariusze osobowe i karty na czyn przestępczy do Charakterystyki nr 9 członków grupy o zabarwieniu "Wolność i Niezawisłość" dow. przez „Bruzdę” i „Rybe”. Kwestionariusz z 25.11.1975 dotyczy pomocnika ww. organizacji Czesława Gazowskiego, ps. "Ryś". Cz. Gazowski był członkiem AK/"WiN", ujawnił się w 1947 roku. W końcu kwietnia lub z początkiem maja 1952 we wsi Żebry udzielił pomocy organizacji "Bruzdy", oddając ok. 4 kg słoniny. Został zatrzymany 02.09.1952 i skazany na 7 lat więzienia.

IPN BI 019/4/2 (1/4).

Akta Wydz. "C" KW MO Białystok zawierają
kwestionariusze osobowe do Charakterystyki nr 66
organizacji Armia Krajowa na pow. Grajewo woj.
białostockiego, krypt. „8”, Kwestionariusz z
09.06.1980 dotyczy Czesława Guzowskiego, ps.
"Ryś" - w okresie od lutego do października 1945 na
terenie pow. Grajewo był członkiem I Kompanii AK.
Następnie był członkiem organizacji "Wolność i
Niezawisłość".

IPN Bi 019/94/4.